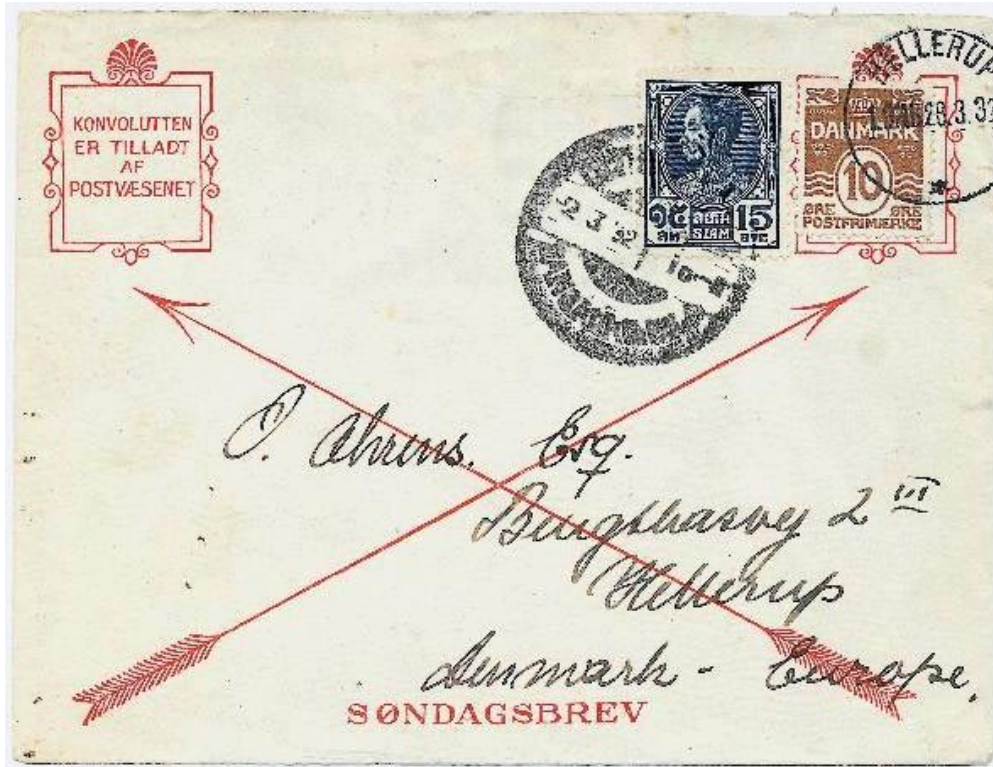

Søndagsbreve

Af Hans Ehlern Jessen

I 1929 (den 1. maj) indførte Danmark udbringning om søndagen mod gebyr. (Almindelige helligdage gjaldt som søndag.)

Udover at brevforsendelser indenlandsk kunne udbringes om søndagen, kunne breve fra udlandet også komme frem til adressaten om søndagen (eller helligdagen), hvis de var forsynet med et dansk mærke, der dækkede gebyret for søndagsudbringningen og hvis afsenderen på forhånd havde påskrevet brevet "søndagsbrev" og et kryds over brevet.

Figur 1. Fortrykt søndagsbrev sendt fra Siam i 1932.

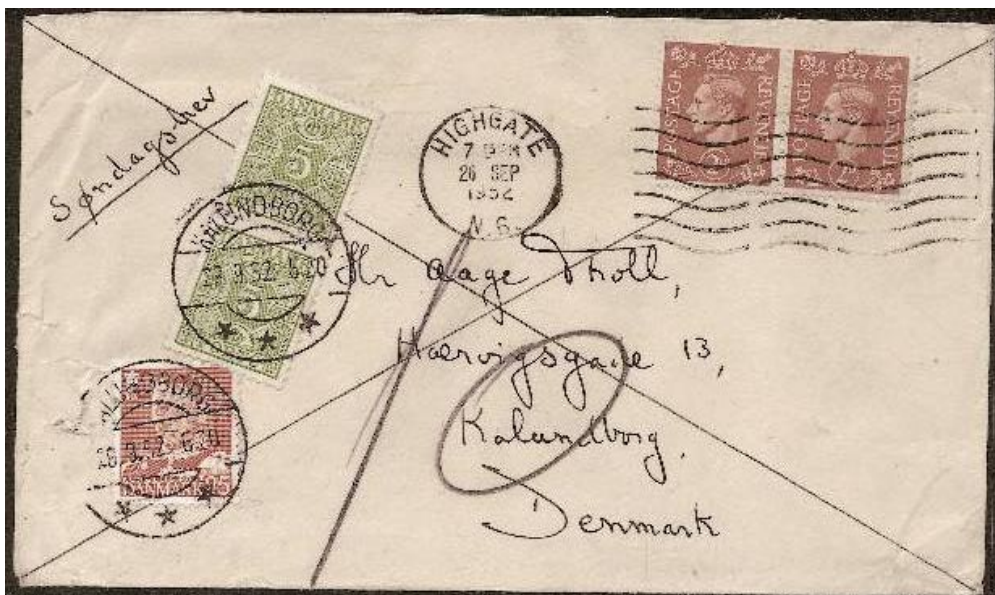
I afsendelseslandet så det stedlige postvæsen den stedlige frankering og en adresse i Danmark samt et rødt (eller anden farve) kryds, som relaterede til udbringningsposthuset, og som i afsendelsesposthuset betød, at forsendelsen ikke måtte opholdes unødigt. Det fremmede mærke (det danske) måtte selvfølgelig ikke berøres før brevet fremkom til det fremmede (danske) land. En annullering af det danske mærke bør selvfølgelig ikke finde sted i udlandet, da de ikke benytter gebyret, men en sådan annullering kan påtræffes (uretmæssigt).

Fra starten havde nogle (entreprenante) firmaer fået fremstillet kuverter med rødt kryds og påtrykt ordet 'SØNDAGSBREV' eller 'Søndagsbrev'. Et enkelt (?) brev havde på bagsiden fået påtrykt en liste (i bogstavorden) over de byer, som praktiserede søndagsudbringningen. Et andet – mere fremtrædende – brev har en turist medtaget til så fjernt et sted som Siam (Thailand) allerede i marts 1932. Og der har han uden problemer benyttet brevet efter sit formål. Det danske mærke, som dækker gebyret for søndagsudbringningen i Danmark er korrekt annulleret i Hellerup 28/3/1932, som var 2den påskedag. Det er let forståeligt, at ordningen er praktiseret i påsketiden med alle de helligdage.

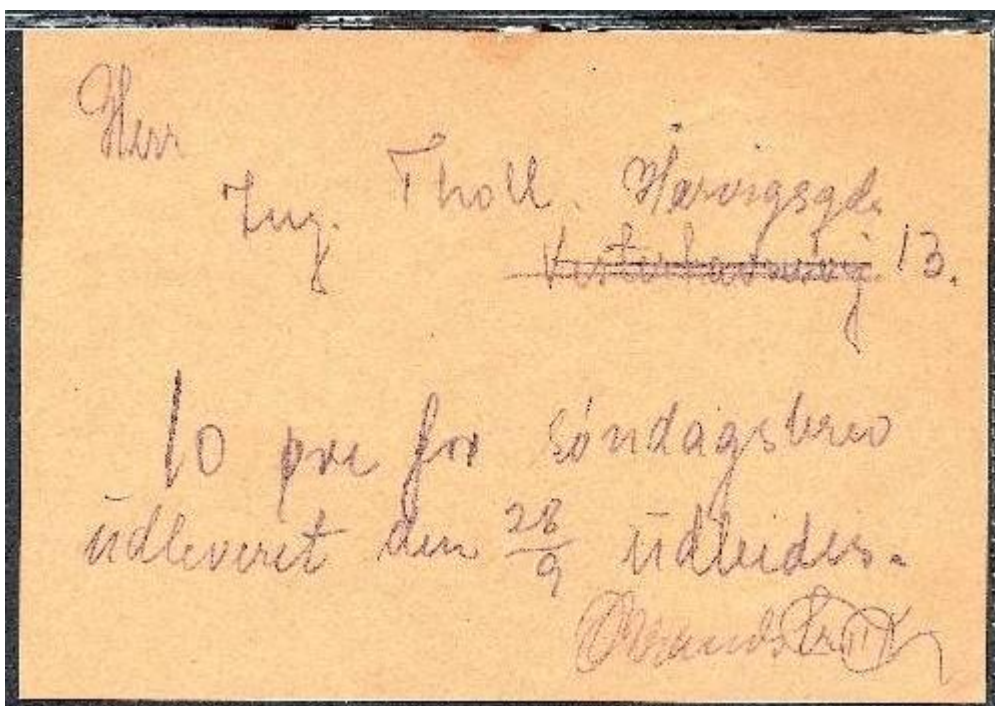
Af andre 2-lands frankeringer kan nævnes brug af svarkort sendt til og anvendt som svar fra udlandet. Her er svarkortet ofte tilfrankeret med udlandets frimærker. I begge tilfælde er frankeringen foretaget i udlandet af afsenderen. Derimod er i et andet tilfælde tilfrankering med portomærker foretaget i ankomstlandet.

Et søndagsbrev, som er afsendt underfrankeret i afsendelseslandet, og som er påskrevet oplysning om størrelsen af underfrankeringen, skal opkræve beløbet hos modtageren, men ankomstposthuset skal selvfølgelig først og fremmest

efterkomme afsenderens ønske om søndagsudbringningen, mens dækningen af underfrankeringen må vente til den efterfølgende hverdag. (Se fig. 2a og 2b)

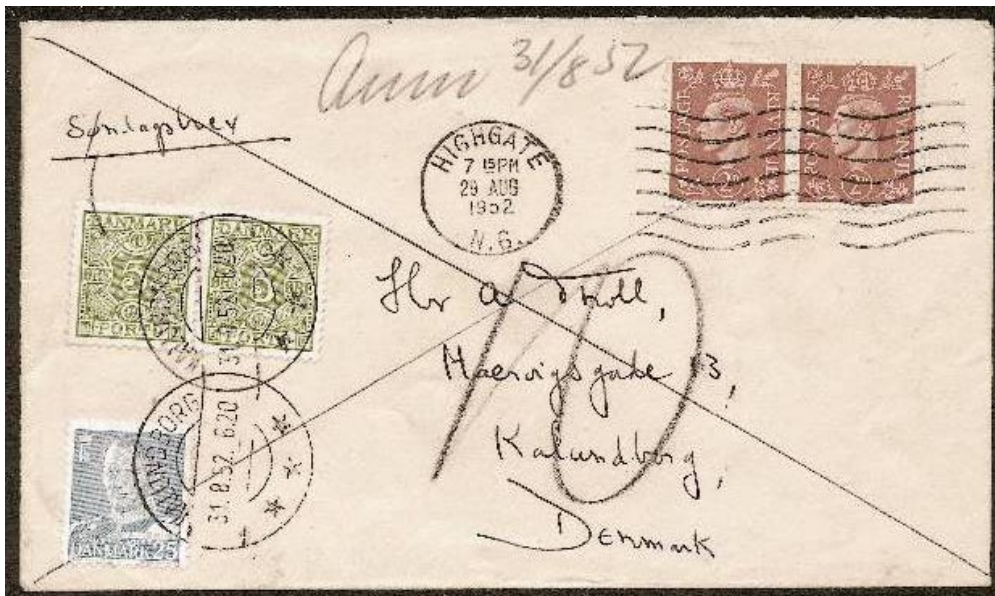

Figur 2a. Søndagsbrev fra England 28.9.1952. Søndagsgebyret var 30 øre fra 1/7/1952

Figur 2b. Meddelelse vedr. søndagsbrevet 28/9/52, fig. 2a

Derimod har søndagsombæreren optrådt forkert ved på søndagen at indlægge en seddel om et henliggende søndagsbrev til afhentning i normal arbejdstid. (Se fig. 3a og 3b)

Figur 3a. Søndagsbrev fra England 31/8/1952, ikke afleveret men indlagt, fig. 3b

Denne anmeldelse, Posthuset er åbent hverdage kl.
 legtimationspapirer og evt. (posthusets navn og
 tillige skriftlig fuldmagt adresse, Adr. kun i
 skal medbringes. byer m. fr. posthuset).

Til Hr. A. Tholl Reg. nr. _____
Haerisgade 13 Løbe nr. _____

Nr. 1. Anbefalet brev
 2. Udbetalingskort
 3. Postanvisning
 4. Alm. brev porto 100 øre
 5. Værdibrev
 6. Pakke
 7. Toldadresskort } med angiven værdi

Den 31 18 1952 kl. _____

Postbudets navn _____

Distrikts nr. Søndag

P. 5. (2-50 C 18)

Den ud for nr. 4 angivne forsendelse, der forgæves er søgt afleveret, kan fra 31 dag kl. 18.15 indtil den 7/9 1952 afhentes på posthuset. Er forsendelsen ikke afhentet senest sidstnævnte dag, returneres den.

Den, der afhenter forsendelsen, skal medbringe denne anmeldelse samt legtimationspapirer (f. eks. pas, førerbevis, evt. fagforeningsbog, soldaterbog, sygekassebog o. l.).
 Afhenter De ikke selv forsendelsen, må stedfortræderen have behørig skriftlig fuldmagt, (også hvis evt. ægtefællen er stedfortræder).

Figur 3b. Meddelelse (standardiseret) indlagt i stedet for søndagsbrevet 3/8/52, fig. 3a